

## Lineární algebra a geometrie pro matematiky - ZS 08/09

*Příklady 6 - Spojení podprostorů, soustavy rovnic, hodnost matice*

1. Necht'  $V_1 = \langle \{(1, 1, 2, 0)\}, \{(6, 5, 4, 3)\} \rangle$  a  $V_2 = \langle \{(2, 3, 1, 6)\}, \{(a, 2, 3, 4)\} \rangle$  jsou dva podprostory  $(\mathbb{Z}_7)^4$ . Určete dimenze  $V_1, V_2, V_1 \vee V_2, V_1 \cap V_2$  v závislosti na  $a \in \mathbb{Z}_7$ .
2. Najděte dimenze prostorů  $V, W, V \cap W, V \vee W \subset \mathbb{R}^5$  v závislosti na parametru  $\lambda$ , kde  $V = \langle (3, -1, -2, 2, 1), (1, 4, 0, 1, -1), (\lambda, 6, -4, 6, 0) \rangle$ ,  $W = \langle (1, -3, 2, -3, 0), (0, 0, 0, 1, 1) \rangle$ .
3. Buďte  $W_1, W_2, W_3$  podprostory v nějakém vektorovém prostoru  $V$ . Ukažte, že platí  $W_1 \vee (W_2 \cap W_3) \subset (W_1 \vee W_2) \cap (W_1 \vee W_3)$  a najděte protipříklad ukazující, že obecně neplatí rovnost. (Všimněte si, že pokud bychom spojení nahradili sjednocením, rovnost by platila!)
4. Symetrická matice je taková, pro niž  $A = A^T$ , antisymetrická  $A = -A^T$ . Určete dimenzi vektorového prostoru všech symetrických matic a vektorového prostoru všech antisymetrických matic  $n \times n$  vůči sčítání a násobení prvkem z  $T$ , kde  $T$  je těleso, v němž nabývají hodnoty jednotlivé elementy matice.
5. Necht'  $T$  je těleso,  $\text{char } T \neq 2$ . Dokažte, že vektorový prostor čtvercových matic řádu  $n$  s hodnotami v  $T$  je direktním součtem podprostoru symetrických a podprostoru antisymetrických matic. Dokažte, že pro  $T = \mathbb{Z}_2$  tomu tak není.
6. Určete hodnost matice v závislosti na  $a \in \mathbb{R}$ :

$$\begin{pmatrix} 3 & 1 & 1 & 4 \\ a & 4 & 10 & 1 \\ 1 & 7 & 17 & 3 \\ 2 & 2 & 4 & 3 \end{pmatrix}$$

7. Necht'  $A, B$  jsou dvě matice stejného typu. Dokažte, že platí  $h(A+B) \leq h(A) + h(B)$  a najděte příklad na rovnost i ostrou nerovnost.

8. Řešte v závislosti na  $a \in \mathbb{R}$  soustavu rovnic

$$ax_1 + x_2 + x_3 = 1$$

$$x_1 + ax_2 + x_3 = 1$$

$$x_1 + x_2 + ax_3 = 1$$

Určete hodnotu matice soustavy a rozšířené matice soustavy rovnice v závislosti na  $a$ .

9. Řešte soustavu rovnic s rozšířenou maticí

$$\left( \begin{array}{cccc|c} 1 & 2 & 3 & 1 & 3 \\ 1 & 4 & 5 & 2 & 2 \\ 2 & 9 & 8 & 3 & 7 \\ 5 & 7 & 9 & 2 & 20 \end{array} \right)$$

Určete hodnotu matice soustavy a rozšířené matice soustavy rovnice.

10. Najděte všechna řešení soustavy rovnic nad tělesem  $Z_5$ :

$$\left( \begin{array}{ccccc|c} 2 & 4 & 0 & 0 & 1 & 3 \\ 0 & 3 & 1 & 1 & 4 & 2 \\ 1 & 0 & 3 & 2 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 2 & 1 & 0 \end{array} \right)$$

Určete hodnotu matice soustavy a rozšířené matice soustavy rovnice.

11. Řešte v závislosti na  $a \in \mathbb{R}$  soustavu rovnic s rozšířenou maticí

$$\left( \begin{array}{cccc|c} 5 & -3 & 2 & 4 & 3 \\ 4 & -2 & 3 & 7 & 1 \\ 8 & -6 & -1 & -5 & 9 \\ 7 & -3 & 7 & 17 & a \end{array} \right)$$

Určete hodnotu matice soustavy a rozšířené matice soustavy rovnice v závislosti na  $a$ .

12. Najděte polynom třetího stupně, jehož graf obsahuje body  $(0, 1)$ ,  $(1, -1)$ ,  $(2, 5)$  a  $(3, 37)$ .

13. Řešte maticovou rovnici  $XB = A$ , kde

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 9 & 18 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 3 & 6 \\ 4 & 8 \end{pmatrix}$$

14. Najděte všechny matice  $X$ , které komutují ( $AX = XA$ ) s

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -1 \end{pmatrix}$$

15. Najděte inverzní matici k reálné matici

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \end{pmatrix}$$

16. Najděte inverzní matici k reálné matici

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & \dots & 1 \\ 0 & 1 & 1 & \dots & 1 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 1 \\ \vdots & & & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}$$

17. Dokažte z vět o řešitelnosti soustav rovnic, že matice  $n \times n$  hodnosti  $n$  má inverzní matice  $M$  a  $N$  z pravé i levé strany ( $MA = AN = E$ ) a že se tyto dvě matice rovnají.

18. Dokažte, že  $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$  a že  $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$ .